

RAVNANJE Z NEVARNIMI FRAKCIJAMI KOMUNALNIH ODPADKOV

KOMUNALA

Komunala Nova Gorica d.d.

Cesta 25. junija 1

5000 Nova Gorica, Slovenija

tel.: 05 335 53 00

telefaks: 05 335 53 11

e-mail: info@komunala-ng.si

www.komunala-ng.si

Kaj spada k nevarnim odpadkom iz gospodinjstev?

Nevarni odpadki v gospodinjstvih nastajajo pri vsakdanjih opravilih v našem domu.

Najbolj tipične vrste odpadkov so:

BARVE: in barvam sorodne snovi, premazi, lepila, črnila, kartuše, tonerji,...

ČISTILA: organska topila, jedka čistila, odstranjevalci,...

ZDRAVILA: tablete, sirupi, mazila, preparati, kapsule,...

MOTORNA OLJA: mazalna, hidravlična, zavorna,...

KEMIKALIJE: kisline, baze, fotokemikalije,...

PESTICIDI: herbicidi, fungicidi, insekticidi, sredstva proti zajedavcem,...

KOZMETIKA: laki, barve za lase, spreji, odstranjevalci laka,...

BATERIJE: urne (gumbne), navadne, alkalne, Ni-Cd,...

AKUMULATORJI: svinčevi akumulatorji iz avtomobilov,...

ODPADNA ONESNAŽENA EMBALAŽA: plastična, kovinska, lesena, steklena,...

ELEKTRONSKA OPREMA: računalniki, monitorji, tiskalniki, tipkovnice,...

FLUORESCENTNE CEVI: varčne žarnice, žarnice,...

SPREJI: prazne in polne tlačne posode,...

Kako prepoznamo nevaren odpadek?

Nevaren odpadek ima eno ali več lastnosti nevarnih snovi. Znaki za nevarnost, ki označujejo nevarnost posameznih snovi ali odpadkov pa so naslednji:

F vnetljivo

Xn zdravju
škodljivo

Eksplzivno oksidativno

okolju nevarno

T strupeno

jedko

F+ zelo lahko vnetljivo

Xi dražilno

T+ zelo strupeno

PREGLEDNI SEZNAM NEVARNIH ODPADKOV IZ GOSPODINJSTEV

Odpadek	Klas. št.	UN številka	Vrste odpadkov	Navodilo za prevoz	Opombe
1. Topila 	20 01 13*	1993	<ul style="list-style-type: none"> • alkohol (špirit) • bencin • antifriz • redčila za barve 	D-UK-01	
2. Kisline 	20 01 14*	2922 2923	<ul style="list-style-type: none"> • solna kislina • žveplena kislina • fosforna kislina • očetna kislina 	D-UK-08 in D-UK-09	
3. Alkalije 	20 01 15*	2922 (tekoče) 2923 (trdne)	<ul style="list-style-type: none"> • lužni kamen • čistila za pečice • amoniak 	D-UK-08 in D-UK-09	
4. Fotokemikalije 	20 01 17*	2922 (tekoče) 2923 (trdne)	• vse vrste kemikalij, ki jih ni možno razvrstiti v eno od ostalih skupin	D-UK-26	le kemikalije iz gospodinjstev!
5. Pesticidi 	20 01 19*	2902 (tekoči) 2588 (trdni)	<ul style="list-style-type: none"> • škropiva • sredstva za zatiranje škodljivcev • sredstva za zatiranje plevela 	D-UK-06 in D-UK-07	tudi embalaža od fitofarmaceutskih sredstev (npr. pesticidov)
6a. Fluorescentne cevi 	20 01 21*	¹⁾	<ul style="list-style-type: none"> • fluorescentne cevi • varčne sijalke 	ne zapade pod ADR	
6b. Odpadki, ki vsebujejo živo srebro 	20 01 21*	2809 (velja za Hg)	<ul style="list-style-type: none"> • termometri • barometri 	ne zapade pod ADR	
7. Mineralna olja 	20 01 26*	3082 (velja za kurilno olje in dizel)	<ul style="list-style-type: none"> • motorna olja • hidravlična olja • reduktorska olja 	D-UK-26	motorna, hidravlična in reuktorska olja ne zapadejo pod ADR

Klikni na za podrobnejše podatke

8. Premazi, lepila, črnila 	20 01 27*	1263	<ul style="list-style-type: none"> • premazna sredstva • lepila • tesnilne paste • lužila 	D-UK-21	tudi onesnažena embalaža; zbirajo se tudi odpadki s ki. št. 20 01 28
9. Čistila (detergenti) 	20 01 29*	¹⁾	vsa čistila in detergenti, ki so označeni kot nevarna snov	ne zapade pod ADR	najbolj agresivna (jedka) se lahko razvrstijo tudi med kisline ali med alkalije; zbirajo se tudi čistila s ki.št. 20 0130
10. Zdravila 	20 01 31*	¹⁾	<ul style="list-style-type: none"> • tablete • ampule • mazila • pršila • svečke 	ne zapade pod ADR	vsa zdravila se obravnavajo kot citotoksična (nevarna); zbirajo se tudi zdravila s kl.št. 20 01 32
11a. Baterije in akumulatorji 	20 01 33*	3028	<ul style="list-style-type: none"> • nikelj-kadmij eve • cinkove • alkalne 	D-UK-22 in D-UK-36	mednje se zbirajo tudi odpadki s ki. št.20 01 34
11b. Baterije in akumulatorji 	20 01 33*	2794	<ul style="list-style-type: none"> • svinčevi akumulatorji 	D-UK-10	
12. Zavržena električna in elektronska oprema 	20 01 35*	¹⁾	<ul style="list-style-type: none"> • mobilni telefoni • računalniki • monitorji • ure z LCD 	ne zapade pod ADR	brez velikih aparatov
13. Embalaža, ki vsebuje ostanke nevarnih snovi 	15 01 10*	glede na onesnaženje	embalaža, onesnažena z nevarnimi snovmi	glede na snov, s katero je onesnažena	zbirajo se glede na vsebino skupaj z eno od ostalih kategorij
14. Tlačne posode 	15 01 11*	1950	<ul style="list-style-type: none"> • plinski vžigalniki • laki za lase • kozmetika • tesnilne mase 	D-UK-39	spreji

1) Če ni navedena UN št, ne gre za nevarno snov po ADR.

3.2.1. Organska topila

V to skupino odpadkov sodijo:

- Etanol (alkohol, špirit)
- Sredstva za odstranjevanje madežev
- Bencin
- Sredstva proti zmrzovanju
- Odstranjevalec laka za nohte
- Lužila
- Razmaščevalna sredstva in redčila

Definicija	Mešanice topil
Klasifikacijska številka in naziv odpadka	20 01 13* topila
UN št. po ADR	1993 Navodilo za primer nezgode pri prevozu nevarne snovi: <u>D-UK-01</u>
Zbiranje/ skladiščenje	<ul style="list-style-type: none"> • Skladiščimo na posebnem mestu, varnem pred otroki! • Odpadke skladiščimo v dobro zaprti embalaži, v posodah iz pločevine ali umetne snovi.
Odstranjevanje/ predelava	Termična obdelava v sežigalnicah nevarnih odpadkov.
Nasvet/ preprečevanje	Če je le mogoče, uporabljajmo namesto organskih topil sredstva na vodni osnovi!

Nevarnosti za ljudi in okolje

Organska topila so lahko strupena, zdravju škodljiva, dražilna pri vdihavanju, stiku s kožo in pri zaužitju.

Nekatera topila lahko povzročijo okvare ploda in kronične zdravstvene okvare, nekatere so lahko tudi rakotvorne.

Organska topila so lahko vnetljive snovi. Lahko povzročijo škodljive učinke na okolje. NEZDRUŽLJIVO: močni oksidanti, koncentrirane kisline.

Ukrepi za varno ravnanje

Delovno okolje: urejeno, pravilno prezračevanje, zaščita proti statični elektriki, bližina tekoče vode / varnostne prhe / izpiralke

Osebná higiena: redna menjava onesnaženih delovnih oblek, redno umivanje rok, predvsem pred odmori, temeljito umivanje po končanem delu.

PREPOVEDANO uživati hrano, pijačo ali kaditi na območju, kjer se uporabljajo in skladiščijo topila, jih zlivati v kanalizacijo ali med komunalne odpadke. Nevarne kemikalije hraniti v originalni embalaži ali dobro označeni ustrezní drugi embalaži; nikoli pa ne v embalaži od hrane ali napitkov, ker se s tem poveča možnost nenamernih zastrupitev.

Osebná varovalna oprema (OVO)

Telo: nepropusten predpasnik preko delovne obleke

Dihala: zaščitna maska – filter ABEK ob povečani koncentraciji

Roke: nepropustne rokavice

Oči: varovalna očala s stransko zaščito, obrazni ščitnik

Ukrepi v primeru začetnega požara / razlitja

Požar: ročni aparat na CO₂, suhi prah, pri večjih požarih alkoholno obstojna pena. **PREPOVEDANO** gasiti z vodnim curkom.

Pred posredovanjem obvezna uporaba izolacijskega aparata zaradi sproščanja strupenih plinov.

Razlitje: uporabiti OVO, odstraniti vse možne vire vžiga, preprečite vdor v kanalizacijo in posuti z ustreznim adsorpcijskim sredstvom – EKO zabojnik, pobrati v označeno posodo ter jo oddati na zbirno mesto za nevarne odpadke.

Prva pomoč

Splošni ukrepi: poškodovanca prenesti na svež zrak, ga zavarovati pred mrazom ali vročino, mu zagotoviti osnovne življenjske funkcije, poklicati zdravnika in mu pokazati etiketo oz. navodilo za uporabo.

Stik s kožo: takoj umiti z vodo in milom. V primeru onesnaženja večje površine kože previdno odstraniti kontaminirano obleko, kožo temeljito umiti ali stuširati.

Stik z očmi: takoj izpirati pod tekočo vodo 10-15 minut. Če draženje, bolečina, oz. motnje vida ne minejo, se posvetovati z zdravnikom oz. okulistom.

Pri zaužitju: Ne izzivati bruhanja brez predhodnega posveta z zdravnikom – potrebna je ocena nevarnosti aspiracije in strupenosti kemikalije. Usta sprati z vodo, do posveta z zdravnikom ničesar piti, ker to lahko izzove bruhanje in posledično aspiracijo želodčne vsebine.

V primeru vdihavanja: poškodovanca prenesti na svež zrak, zrahljati obleko, sicer se ravnati po splošnih ukrepih prve pomoči.

Pri poškodbah s topili se moramo vedno posvetovati z zdravnikom.

3.2.2. Anorganske in organske kisline

V to skupino odpadkov spadajo:

- Solna kislina, ki jo uporabljamo za:
  - čiščenje stranišč
  - odstranjevanje vodnega kamna
  - čiščenje marmorja
- Akumulatorska (žveplena) kislina
- Očetna kislina
- Mravljinčna kislina
- Fosforna kislina (pasivacija rje)

Definicija	anorganske in organske kisline in mešanice kislin
Klasifikacijska številka in naziv odpadka	20 01 14* kisline
UN št. po ADR	3264 Navodilo za primer nezgode pri prevozu nevarne snovi: D-UK-08 in D-UK-09
Opis izdelka	Nevarnost (jedkost) kisline je odvisna od koncentracije in jakosti: <ul style="list-style-type: none"> • Močne kisline so: solitna (dušikova), žveplava (v akumulatorjih) in solna kislina. • Šibki kislini sta: očetna in citronska kislina.
Zbiranje/ skladiščenje	<ul style="list-style-type: none"> • Posode s kislino skladiščimo pokončno v plastičnih posodah s sleznim obročem. • Posode morajo biti dobro zaprte. Če iz netesne posode izteka kislina, lahko to nevtraliziramo z apnom. • Ne mešajmo kislin in lugov! • Fluorovodikova kislina razjeda steklo, zato je nikoli ne shranjujemo v steklenicah.
Obdelava	Kemično-fizikalna obdelava (nevtralizacija)
Nasvet/preprečevanje	Za gospodinjstvo pogosto zadošča blažje čistilo. Izogibajmo se močnim kislinam (npr. za odstranjevanje vodnega kamna).

Nevarnosti za ljudi in okolje

Kisline so snovi, ki povzročajo opekline in razjede na koži in sluznici, nekatere imajo tudi sistemsko strupenost. Njihovi hlapi dražijo oči in dihalo. Stik z očmi lahko povzroči nepopravljive okvare oči. Ob stiku s kovinami tvorijo vodik, ki z zrakom tvori pokalni plin. Organske kisline so lahko tudi vnetljive. NEZDRUŽLJIVE SNOVI: cianidi, lugji, kovine, oksidanti

Ukrepi za varno ravnanje

Delovno okolje: urejeno, pravilno prezračevanje, pokrite posode, pravilno pretakanje, bližina tekoče vode / varnostne prhe / izpiralke.
Osebna higiena: redna menjava onesnaženih delovnih oblek, redno umivanje rok, predvsem pred odmori, temeljito umivanje po končanem delu.
PREPOVEDANO je redčiti kisline z vlivanjem vode v kislino, uživati hrano ali pijačo in kaditi na območju, kjer se uporabljajo in skladiščijo kisline, jih spuščati v kanalizacijo pred nevtralizacijo. Nevarne kemikalije moramo hraniti v originalni embalaži ali dobro označeni ustreznih embalaži; nikoli pa ne v embalaži od hrane ali napitkov, ker se s tem poveča možnost nenamernih zastrupitev.

Osebna varovalna oprema (OVO)

Telo: nepropusten predpasnik preko delovne obleke
Dihala: zaščitna maska – filter ABEC ob povečani koncentraciji
Roke: nepropustne rokavice
Oči: varovalna očala s stransko zaščito, obrazni ščitnik

Ukrepi v primeru začetnega požara / razlitja

Požar: kisline same so negorljive snovi
 Pri večjem požaru je ob njihovi prisotnosti obvezna uporaba izolacijskega aparata zaradi sproščanja strupenih plinov.
Razlitje: uporabiti OVO, preprečiti vdor kisline v kanalizacijo in posuti z apnom. Nevtralizirano kislino z veliko količino vode sprati v kanalizacijo.

Prva pomoč

Splošni ukrepi: poškodovanca prenesti na svež zrak, ga zavarovati pred mrazom ali vročino, mu zagotoviti osnovne življenjske funkcije, poklicati zdravnika in mu pokazati etiketo oz. navodilo za uporabo.
Stik s kožo: TAKOJ spirati z obilico vode 15 minut ali več, odvisno od koncentracije količine in časa izpostavljenosti. Odstraniti onesnaženo obleko, pri tem uporabiti zaščitne rokavice; paziti, da se ne onesnažijo še nepoškodovana koža ali oči.
Stik z očmi: TAKOJ izpirati s čisto (po možnosti z mlačno) vodo najmanj 15-30 minut, nato poiskati pomoč pri okulistu oz. zdravniku.
Pri zaužitju: NE IZZIVATI BRUHANJA, sprati usta, zaužiti 1-2 del vode po majhnih požirkih, pri tem ne izzivati bruhanja.
V primeru vdihavanja: poškodovanca prenesti na svež zrak, zrahljati obleko, sicer se ravnati po splošnih ukrepih.

3.2.3. Lužnati odpadki

V to skupino odpadkov sodijo:

- Lužni kamen
- Lužna čistila za odtoke
- Čistila za pečice
- Razvijalci
- Lužnata čistila
- Salmijak (vodna raztopina amoniaka)

Definicija	Lugi in lužne mešanice in raztopine s posebnimi dodatki
Klasifikacijska številka in naziv odpadka	20 01 15* alkalije
UN št. po ADR	2922 (tekoči) 2923 (trdni) Navodilo za primer nezgode pri prevozu nevarne snovi: <u>D-UK-08 in D-UK-09</u>
Opis	PH-vrednost 12–14. Primer: Natrijev lug (granule ali raztopina)
Zbiranje / skladiščenje	<ul style="list-style-type: none"> • Odpadke skladiščimo v posodah iz umetne snovi. • Ne mešamo čistil ali drugih pripravkov, ki vsebujejo kisline in čistil, ki vsebujejo luge – nevarnost segrevanja, pršenja!
Odstranjevanje / predelava	Kemično-fizikalna obdelava (nevtralizacija)
Nasvet / preprečevanje	<ul style="list-style-type: none"> • V gospodinjstvu se izogibajmo uporabe močnih lugov • Čistila za odtoke primerno odstranimo (ne zlivamo jih v stranišče!) • Namesto uporabe lužnatih pripravkov odtoke očistimo ročno / mehansko.

Nevarnosti za ljudi in okolje

Lugi povzročajo opekline in razjede na koži in sluznici. Njihovi hlapi dražijo oči in dihala.

Stik z očmi lahko povzroči nepopravljive okvare oči.

NEZDRUŽLJIVE SNOVI: kisline

Ukrepi za varno ravnanje

Delovno okolje: urejeno, pravilno prezračevanje, pokrite posode, bližina tekoče vode / varnostne prhe / izpiralke.

Osebn higiena: redna menjava onesnaženih delovnih oblik, redno umivanje rok, predvsem pred odmori, temeljito umivanje po končanem delu.

PREPOVEDANO uživati hrano ali pijačo in kaditi na območju, kjer se uporabljajo in skladiščijo lugi, jih spuščati v kanalizacijo pred nevtralizacijo. Nevarne kemikalije hraniti v originalni embalaži ali dobro označeni ustrezni drugi embalaži; nikoli pa ne v embalaži od hrane ali napitkov, ker se s tem poveča možnost nenamernih zastrupitev.

Osebn varovalna oprema (OVO)

Telo: neprepusten predpasnik preko delovne obleke

Dihala: zaščitna maska – filter P2 za aerosole natrijevega luga, filter ABEK za hlapce amoniaka

ob povečani koncentraciji

Roke: nepropustne rokavice

Oči: varovalna očala s stransko zaščito, obrazni ščitnik

Ukrepi v primeru začetnega požara / razlitja

Požar: sami lugi so negorljive snovi.

Pri večjem požaru ob prisotnosti lugov uporaba izolacijskega aparata zaradi sproščanja strupenih plinov.

Razlitje: uporabiti OVO, preprečiti vdor v kanalizacijo in posuti z vpojnim sredstvom.

Prva pomoč

Splošni ukrepi: poškodovanca prenesti na svež zrak, ga zavarovati pred mrazom ali vročino, mu zagotoviti osnovne življenjske funkcije, poklicati zdravnika in mu pokazati etiketo oz. navodilo za uporabo.

Stik s kožo: najprej otresti morebitne trde delce, nato TAKOJ spirati z obilico vode 15 minut ali več, odvisno od koncentracije količine in časa izpostavljenosti. Odstraniti onesnaženo obleko, pri tem uporabiti zaščitne rokavice; paziti, da ne onesnažite še nepoškodovane kože ali oči.

Stik z očmi: TAKOJ izpirati s čisto (po možnosti z mlačno) vodo najmanj 15-30 minut nato poiskati pomoč pri okulistu oz. zdravniku.

Pri zaužitju: NE IZZIVATI BRUHANJA, sprati usta, zaužiti 1-2 del vode po majhnih požirkih, pri tem ne smemo izzvati bruhanja.

V primeru vdihavanja: poškodovanca prenesti na svež zrak, zrahljati obleko, sicer se ravnati po splošnih ukrepih.

Pri poškodbah s kisljinami je potrebna zdravniška oskrba.

3.2.4. Odpadne kemikalije

V to skupino odpadkov sodijo:

- Fotografske kemikalije (za amatersko uporabo)
- Ostanke iz »škotel za kemijske poskuse«
- Snovi neznane sestave (soli, tekočine), ki jih ni možno razvrstiti v eno od ostalih skupin odpadkov

Definicija	Laboratorijski odpadki in ostanke kemikalij
Klasifikacijska številka in naziv odpadka	20 01 17* fotokemikalije
UN št. po ADR	3082 Navodilo za primer nezgode pri prevozu nevarne snovi: <u>D-UK-26</u>
Zbiranje / skladiščenje	<ul style="list-style-type: none"> • Odpadke skladiščimo v dobro zaprtih posodah iz umetne snovi.
Obdelava / predelava	Termična obdelava v sežigalnicah nevarnih odpadkov, fizikalno/kemijska obdelava ali odlaganje na namenska odlagališča.
Nasvet / preventiva	<ul style="list-style-type: none"> • Neznane ostanke kemikalij, (npr. iz zapuščine) moramo nujno predati v zbirališče nevarnih odpadkov. • Pri nakupu kemikalij za vsakdanjo rabo posegajmo po okolju prijaznih sredstvih in se posvetujemo s strokovnjakom.

Nevarnosti za ljudi in okolje

Odpadne kemikalije so lahko strupene, zdravju škodljive, dražilne pri vdihavanju, stiku s kožo in pri zaužitju. Lahko so tudi vnetljive.

V stiku z vnetljivim materialom lahko povzročijo požar.

Lahko povzročijo škodljive učinke na okolje.

NEZDRUŽLJIVO: oksidirajoče snovi

Ukrepi za varno ravnanje

Delovno okolje: urejeno, pravilno prezračevanje in odsesavanje na delovnem mestu (kjer nastopa prašenje), bližina tekoče vode / varnostne prebe.

Osebná higijena: redna menjava onesnaženih delovnih oblek, redno umivanje rok, predvsem pred odmori, temeljito umivanje po končanem delu.

PREPOVEDANO: uživati hrano ali pijačo in kaditi na območju, kjer se uporabljajo in skladiščijo prašnate snovi, jih stresati v kanalizacijo ali med komunalne odpadke.

Osebna varovalna oprema (OVO)

Telo: delovna obleka / dolg rokav

Dihala: maska s filtrom P2 pri sproščanju prahu

Roke: varovalne rokavice

Oči: varovalna očala

Ukrepi v primeru začetnega požara / razsutja

Požar: gasiti z aparatom na prah ali CO₂

PREPOVEDANO je gasiti prašnato snov z vodnim curkom.

Pred posredovanjem obvezna uporaba izolacijskega aparata zaradi sproščanja strupenih plinov.

Razsutje: raztreseno snov zbrati s čim manjšim prašenjem in oddati na zbirno mesto za nevarne odpadke.

Prva pomoč

Splošni ukrepi: poškodovanca prenesti na svež zrak, ga zavarovati pred mrazom ali vročino, mu zagotoviti osnovne življenjske funkcije, poklicati zdravnika in mu pokazati etiketo oz. navodilo za uporabo.

Stik s kožo: takoj umiti z vodo in nilom. V primeru onesnaženja večje površine kože spirati s prho in previdno odstraniti onesnaženo obleko.

Stik z očmi: takoj izpirati s čisto (po možnosti mlačno) vodo 10-15 minut.

Pri zaužitju: ne izzivati bruhanja brez predhodnega posveta z zdravnikom – potrebna je ocena nevarnosti aspiracije in strupenosti kemikalije. Usta sprati z vodo, do posveta z zdravnikom ničesar piti, ker to lahko izzove bruhanje. Zdravniku pokazati etiketo z embalaže.

V primeru vdihavanja: poškodovanca prenesti na svež zrak, zrahljati obleko, sicer se ravnati po splošnih ukrepih.

3.2.5. Pesticidi (fitofarmacevtska sredstva, nekateri biocidi), gnojila, ..

V to skupino odpadkov sodijo:

- Insekticidi, akaricidi (proti pršicam), fungicidi, ...
- Sredstva za zatiranje plevela (herbicidi)
- Strupi za glodalce (rodenticidi)
- Limacidi (struppi za polže)
- Umetna gnojila

Definicija	Škropiva in sredstva za zatiranje škodljivcev
Klasifikacijska številka in naziv odpadka	20 01 19* pesticidi
UN šl. po ADR	2902 (tekoči) 2588 (trdni) Navodilo za primer nezgode pri prevozu nevarne snovi: D-UK-06 in D-UK-07
Zbiranje / skladiščenje	<ul style="list-style-type: none"> • Zbiranje in skladiščenje zbirmih posod: Odpadke zbiramo v posodah iz umetne snovi ali v kovinskih posodah s PE vložkom (vrečo) s steznim obročem. Posoda mora biti dobro zaprta! • Mešanje odpadkov je prepovedano! • Tudi embalaža od škropiv je nevaren odpad.
Odstranjevanje / predelava	Termična obdelava v sežigalnicah nevarnih odpadkov.

Nevarnosti za ljudi in okolje

Pesticidi so večinoma zdravju škodljive in dražilne kemikalije, lahko pa tudi strupene, nekatere tudi vnetljive. Lahko povzročijo škodljive učinke na okolje.

NEZDRUŽLJIVO: oksidirajoče snovi

Ukrepi za varno ravnanje

Delovno okolje: urejeno, pravilno prezračevanje in odsesavanje na delovnem mestu (kjer nastopa prašenje), bližina tekoče vode / varnostne prhe.
Osebna higiena: redna menjava onesnaženih delovnih oblek, redno umivanje rok, predvsem pred odmori, temeljito umivanje po končanem delu.
PREPOVEDANO: uživanje hrane ali pijače ali kajenje na območju, kjer se uporabljajo in skladiščijo prašnate snovi, jih stresati v kanalizacijo ali med komunalne odpadke.

Osebna varovalna oprema (OVO)

Telo: obleka / dolg rokav
Dihala: maska s filtrom P2 pri sproščanju prahu

Roke: varovalne rokavice
Oči: varovalna očala

Ukrepi v primeru začetnega požara / razsutja

Požar: gasite z aparatom na prah ali CO₂.
PREPOVEDANO je gasiti prašnato snov z vodnim curkom.
Pred posredovanjem obvezna uporaba izolacijskega aparata zaradi sproščanja strupenih plinov.
Razsutje: raztreseno snov zbrati s čim manjšim prašenjem in oddati na zbirno mesto za nevarne odpadke.
Razlitje: uporabiti OVO, odstraniti vse možne vire vžiga, preprečiti vdor v kanalizacijo in posuti z ustreznim vpojnim sredstvom in pobrati v označeno posodo.

Prva pomoč

Splošni ukrepi: poškodovanca prenesti na svež zrak, ga zavarovati pred mrazom ali vročino, mu zagotoviti osnovne življenjske funkcije, poklicati zdravnika in mu pokazati etiketo oz. navodilo za uporabo.
Stik s kožo: takoj sprati z vodo in milom. V primeru onesnaženja večje površine kože, je potrebno spirati s prho in previdno odstraniti onesnaženo obleko.
Stik z očmi: takoj izpirati pod tekočo vodo 10-15 minut. Če draženje, bolečina, oz. motnje vida ne minejo, se posvetovati z zdravnikom oz. okulistom.
Pri zaužitju: ne izzivati bruhanja brez predhodnega posveta z zdravnikom. Zdravniku pokazati etiketo z embalaže.
V primeru vdihavanja: poškodovanca prenesti na svež zrak, zrahljati obleko, sicer se ravnati po splošnih ukrepih.

3.2.6.a. Živo srebro (elementarno)

V to skupino odpadkov sodijo:

- Termometri
- Barometri
- Releji in stikala

Definicija	Živo srebro, ostanki živega srebra
Klasifikacijska številka in naziv odpadka	20 01 21* fluorescentne cevi in drugi odpadki, ki vsebujejo živo srebro
UN št. po ADR	2809 Navodilo za primer nezgode pri prevozu nevarne snovi: za izdelke in instrumente, ki vsebujejo do 1kg Hg, ne veljajo določila ADR
Zbiranje / skladiščenje	<ul style="list-style-type: none"> • Odpadke skladiščimo v posodah (običajno 60 litrskih plastičnih sodčkah) s pokrovom • Termometre skladiščimo pokončno in jih ne lomimo!
Obdelava / predelava	Kemijsko-fizikalna obdelava in ponovna uporaba pridobljenih sestavin.
Nasvet	Odločimo se za nakup termometrov brez živega srebra! Živo srebro ni biološko razgradljivo, zato se kopiči v okolju in v živih organizmih.

Nevarnosti za ljudi in okolje

Strupeno pri vdihavanju. Nevarnost za zdravje zaradi kopičenja v organizmu.

Zelo strupeno za vodne organizme.

Lahko povzroči trajne škodljive učinke na vodno okolje.

NEZDRUŽLJIVO: - hrana in posoda za hrano in pijačo

Ukrepi za varno ravnanje

Delovno okolje: urejeno, pravilno prezračevanje, bližina tekoče vode / varnostne prhe.

Osebná higiena: redna menjava onesaženih delovnih oblek, redno umivanje rok, predvsem pred odmori, temeljito umivanje po končanem delu.

PREPOVEDANO uživanje hrane ali pijače ali kajenje na območju, kjer se skladišči živo srebro. Preprečiti je treba zlivanje v kanalizacijo.

Osebná varovalna oprema (OVO)

Telo: nepropusten predpasnik preko delovne obleke

Dihala: maska s filtrom P2

Roke: nepropustne rokavice

Oči: varovalna očala s stransko zaščito, obrazni ščitnik

Ukrepi v primeru začetnega požara / razlitja

Požar: živo srebro je negorljivo, vendar pri povečani temperaturi lahko pride do povečane koncentracije par. Gasilna sredstva je treba prilagoditi snovem, ki so skladiščena poleg.

Pri požaru uporaba maske, pri večjem požaru obvezna uporaba izolacijskega aparata zaradi sproščanja strupenih par. Preprečiti stik vode za gašenje s podtalnico ali kanalizacijo.

Razlitje: uporabiti OVO, preprečiti vdor v kanalizacijo in podtalnico – posuti z žveplom ali poskropiti z raztopino Ca-polisulfida, in pobrati v označeno posodo.

Prva pomoč

Splošni ukrepi: poškodovanca prenesti na svež zrak, ga zavarovati pred mrazom ali vročino, mu zagotoviti osnovne življenjske funkcije, poklicati zdravnika in mu pokazati etiketo oz. navodilo za uporabo.

Stik s kožo: otresti delce živega srebra s površine kože in obleke jih takoj varno odstraniti (v ustrezno zaprti embalaži).

Stik z očmi: takoj izprati s čisto vodo..

Pri zaužitju: skrbno izprati usta z vodo.

V primeru vdihavanja: poškodovanca prenesti na svež zrak, zrahljati obleko, sicer se ravnati po splošnih navodilih.

Pri vdihavanju živega srebra potrebna zdravniška oskrba.

3.2.6.b. Fluorescentne cevi

V to skupino odpadkov sodijo:

- Fluorescentne cevi
- Visokotlačne živosrebrove sijalke
- Visokotlačne natrijeve sijalke
- Neonske cevi
- Varčne sijalke

Pravilnik o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo (Uradni list RS, št. 118/04 in 56/05)

Definicija	Vseh vrst sijalk, ki vsebujejo pare živega srebra
Klasifikacijska številka in naziv odpadka	20 01 21* fluorescentne cevi in drugi odpadki, ki vsebujejo živo srebro
UN št. po ADR	ne spada pod ADR
Zbiranje / skladiščenje	<ul style="list-style-type: none"> • Fluorescentne cevi skladiščimo na paletah z bočnimi ročicami, obloženimi s penasto gumo • zaščiteno pred mehanskimi poškodbami
Odstranjevanje / predelava	Razgradnja sijalk poteka v zaprtem sistemu, da se zadrži živo srebro. Steklene in kovinske sestavine ter fosforescentni material se po obdelavi ponovno uporabi (recikliranje).
Nasvet	Sijalk ne razbijajmo, da bi zmanjšali prostornino odpadka!
Nevarnost za ljudi in okolje	Varnostna opozorila, prva pomoč V primeru razbitja ne vdihavajmo hlapov živega srebra! Prezračimo prostor! Upoštevacimo navodila 3.2.6.a. za živo srebro!

Nevarnosti za ljudi in okolje

Strupeno pri vdihavanju. Nevarnost za zdravje zaradi kopičenja v organizmu.

Zelo strupeno za vodne organizme.

Lahko povzroči trajne škodljive učinke na vodno okolje.

NEZDRUŽLJIVO: - hrana in posoda za hrano in pijačo

Ukrepi za varno ravnanje

Delovno okolje: urejeno, pravilno prezračevanje, bližina tekoče vode / varnostne prhe.

Osebna higiena: redna menjava onesnaženih delovnih oblek, redno umivanje rok, predvsem pred odmori, temeljito umivanje po končanem delu.

PREPOVEDANO uživanje hrane ali pijače ali kajenje na območju, kjer se skladišči živo srebro. Preprečiti je treba zlivanje v kanalizacijo.

Osebna varovalna oprema (OVO)

Telo: nepropusten predpasnik preko delovne obleke

Dihala: maska s filtrom P2

Roke: nepropustne rokavice

Oči: varovalna očala s stransko zaščito, obrazni ščitnik

Ukrepi v primeru začetnega požara / razlitja

Požar: živo srebro je negorljivo, vendar pri povečani temperaturi lahko pride do povečane koncentracije par. Gasilna sredstva je treba prilagoditi snovem, ki so skladiščena poleg.

Pri požaru uporaba maske, pri večjem požaru obvezna uporaba izolacijskega aparata zaradi sproščanja strupenih par. Preprečiti stik vode za gašenje s podtalnico ali kanalizacijo.

Razlitje: uporabiti OVO, preprečiti vdor v kanalizacijo in podtalnico – posuti z žveplom ali poskropiti z raztopino Ca-polisulfida, in pobrati v označeno posodo.

Prva pomoč

Splošni ukrepi: poškodovanca prenesti na svež zrak, ga zavarovati pred mrazom ali vročino, mu zagotoviti osnovne življenjske funkcije, poklicati zdravnika in mu pokazati etiketo oz. navodilo za uporabo.

Stik s kožo: otresti delce živega srebra s površine kože in obleke jih takoj varno odstraniti (v ustrezno zaprti embalaži).

Stik z očmi: takoj izprati s čisto vodo..

Pri zaužitju: skrbno izprati usta z vodo.

V primeru vdihavanja: poškodovanca prenesti na svež zrak, zrahljati obleko, sicer se ravnati po splošnih navodilih.

Pri vdihavanju živega srebra potrebna zdravniška oskrba.

3.2.7. Mazalna olja in masti

V to skupino odpadkov sodijo:

- Motorna olja
- Olja iz reduktorjev
- Hidravlična olja
- Kurilna olja
- Dizelsko gorivo

Pravilnik o ravnanju z odpadnimi olji (Uradni list RS, št. 85/98)

Definicija	Odpadna olja ter maziva na mineralni in sintetični osnovi
Klasifikacijska številka in naziv odpadka	20 01 26* olje in maščobe, ki niso zajete v 20 01 25
UN št. po ADR	3082 (le za odpadno kurilno olje in dizelsko gorivo) Navodilo za primer nezgode pri prevozu nevarne snovi: D-UK-26
Zbiranje / skladiščenje	<ul style="list-style-type: none"> • Mešanje odpadnega olja je dovoljeno. • Olja skladiščimo v kovinskih posodah z dvojno steno ali v pločevinastih sodih na eko-paletah
Odstranjevanje / predelava	Uporaba kot sekundarni energent ali termična obdelava v sežigalnicah nevarnih odpadkov.
Svetovanja / preprečevanje	Mineralna olja zelo dolgotrajno onesnažujejo vodo, zato jih ne smemo zlivati v odtoke.

Nevarnosti za ljudi in okolje

Snovi te skupine so tekoče do pastozne. Uvrščene so med zdravju škodljive, dražilne, okolju nevarne snovi, so gorljive in imajo nizek parni tlak.

NEZDRUŽLJIVO: močni oksidanti

Ukrepi za varno ravnanje

Delovno okolje: urejeno, pravilno prezračevanje, lokalno odsesavanje pri povišani koncentraciji hlapov.

Osebnna higiena: redna menjava onesnaženih delovnih oblek, redno umivanje rok, posebno pred odmori, temeljito umivanje po končanem delu.

PREPOVEDANO uživanje hrane ali pijače ali kajenje na območju, kjer se uporabljajo in skladiščijo, izlivali ostanke v kanalizacijo, uporabljati odprte izvore ognja. Uporaba embalaže od hrane in napitkov za hranjenje olj je prepovedana.

Osebnna varovalna oprema (OVO)

Telo: delovna obleka

Dihala: zaščitna maska – filter ABEK pri povišani koncentraciji hlapov

Roke: nepropustne rokavice

Oči: varovalna očala s stransko zaščito, obrazni ščitnik

Ukrepi v primeru začetnega požara / razlitja

Požar: ročni aparat na CO₂, suhi prah pri večjih požarih alkoholno obstojna pena. Med posredovanjem pri večjih požarih obvezna uporaba izolacijskega aparata zaradi sproščanja strupenih plinov.

PREPOVEDANO je gasiti z vodnim curkom

Razlitje: uporabiti OVO, preprečiti odtekanje v kanalizacijo, uporabiti sredstva iz EKO zabojnika.

Prva pomoč

Splošni ukrepi: poškodovanca prenesti na svež zrak, ga zavarovati pred mrazom ali vročino, mu zagotoviti osnovne življenjske funkcije, poklicati zdravnika in mu pokazati etiketo oz. navodilo za uporabo.

Stik s kožo: takoj umiti z vodo in milom. V primeru onesnaženja večje površine kože sprati s prho in previdno odstraniti onesnaženo obleko.

Stik z očmi: takoj izpirati s čisto vodo 10-15 minut. Če draženje, bolečina oz. motnje vida ne minejo, se posvetovati z zdravnikom oz. okulistom.

Pri zaužitju: Ne izzivati bruhanja brez predhodnega posveta z zdravnikom – potrebna je ocena nevarnosti aspiracije in strupenosti kemikalije. Usta sprati z vodo, do posveta z zdravnikom ničesar piti, ker to lahko izzove bruhanje.

V primeru vdihavanja: poškodovanca prenesti na svež zrak, zrahljati obleko, sicer se ravnati po splošnih ukrepih.

3.2.8. Premazi, lepila, črnila, ...

V to skupino odpadkov sodijo:

- Barve in laki
- Avtolaki
- Lepila
- Zidne barve
- Izolacijski premazi
- Tesnilne mase
- Sredstva za zaščito lesa

Definicija	Strjeni in nestrjeni ostanki barv, lakov, tesnil, črnil ... in z njimi onesnažena embalaža, orodja, pripomočki, krpe in vpojna sredstva
Klasifikacijska številka in naziv odpadka	20 01 27* premazi, črnila, lepila in smole, ki vsebujejo nevarne snovi
UN št. po ADR	1263 Navodilo za primer nezgode pri prevozu nevarne snovi: <u>D-UK-21</u>
Zbiranje / skladiščenje	<ul style="list-style-type: none"> • Zbiranje v kovinskih posodah s PE vložkom (vrečo) in s steznim obročom. • Skladiščenje v pokritem in senčnem prostoru.
Odstranjevanje / predelava	Termična obdelava s koristno izrabo toplote.
Svetovanje / preprečevanje	<ul style="list-style-type: none"> • Pri nakupu se odločamo za okolju prijazne izdelke! • S premišljenim nakupom in uporabo lahko zmanjšamo količino ostankov barv in topil.

Nevarnosti za ljudi in okolje

Pr pripravki iz te skupine lahko vsebujejo organska topila in še druge sestavine, ki so lahko strupene, zdravju škodljive, dražilne pri vdihavanju, stiku s kožo in pri zaužitju.

Nekatera topila lahko povzročijo okvaro ploda in kronične zdravstvene okvare, nekateri so lahko rakotvorni.

Organska topila so lahko vnetljive snovi. Lahko povzročijo škodljive učinke na okolje.

NEZDRUŽLJIVO: močni oksidanti, koncentrirane kisline.

Ukrepi za varno ravnanje

Delovno okolje: urejeno, pravilno prezračevanje, zaščita proti statični elektriki, bližina tekoče vode / varnostne prhe / izpiralke

Osebná higiena: redna menjava onesnaženih delovnih oblek, redno umivanje rok, predvsem pred odmori, temeljito umivanje po končanem delu.

PREPOVEDANO uživati hrano ali pijačo ali kaditi na območju, kjer se uporabljajo in skladiščijo topila, jih zlivati v kanalizacijo ali med komunalne odpadke. Nevarne kemikalije hraniti v originalni embalaži ali dobro označeni ustrezni drugi embalaži; nikoli pa ne v embalaži od hrane ali napitkov, ker se s tem poveča možnost nenamernih zastripitev

Osebná varovalna oprema (OVO)

Telo: nepropusten predpasnik preko delovne obleke

Dihala: zaščitna maska – filter ABEK ob povečani koncentraciji

Roke: nepropustne rokavice

Oči: varovalna očala s stransko zaščito, obrazni ščitnik

Ukrepi v primeru začetnega požara / razlitja

Požar: ročni aparat na CO₂, suhi prah, pri večjih požarih alkoholno obstojna pena. **PREPOVEDANO** je gasiti z vodnim curkom.

Pred posredovanjem obvezna uporaba izolacijskega aparata zaradi sproščanja strupenih plinov.

Razlitje: uporabiti OVO, odstraniti vse možne vire vžiga, preprečiti vdor v kanalizacijo in posati z ustreznim adsorpcijskim sredstvom – EKO zabojujnik, pobrati v označeno posodo.

Prva pomoč

Splošni ukrepi: poškodovanca prenesti na svež zrak, ga zavarovati pred mrazom ali vročino, mu zagotoviti osnovne življenjske funkcije, poklicati zdravnika in mu pokazati etiketo oz. navodilo za uporabo.

Stik s kožo: takoj umiti z vodo in milom. V primeru onesnaženja večje površine kože, je potrebno sprati s prho in previdno odstraniti onesnaženo obleko.

Stik z očmi: takoj izpirati pod tekočo vodo 10-15 minut. Če draženje, bolečina oz. motnje vida ne minejo, se posvetovati z zdravnikom oz. okulistom.

Pri zaužitju: Ne izzivati bruhanja brez predhodnega posveta z zdravnikom – potrebna je ocena nevarnosti aspiracije in strupenosti kemikalije. Usta sprati z vodo, do posveta z zdravnikom ničesar piti, ker to lahko izzove bruhanje.

V primeru vdihavanja: poškodovanca prenesti na svež zrak, zrahljati obleko, sicer se ravnati po splošnih ukrepih.

3.2.9. Čistila, detergenti, kozmetični pripravki

V to skupino odpadkov sodijo:

- belila za perilo
- belilo za lase (peroksid)
- lak za nohte
- barve za lase
- dezodoranti
- sredstva za nego obutve
- razkužila
- idrugi tovrstni izdelki

Definicija	Odpadna čistila in detergenti ter kozmetični izdelki, ki vsebujejo nevarne snovi
Klasifikacijska številka in naziv odpadka	20 02 29* Čistila (detergenti), ki vsebujejo nevarne snovi
UN št. po ADR	ne spada pod ADR
Zbiranje / skladiščenje	<ul style="list-style-type: none"> • Zbiranje v kovinskih posodah s PE vložkom (vrečo) in s steznim obročem. • Skladiščenje v pokritem in senčnem prostoru
Odstranjevanje / predelava	Običajno termična obdelava v sežigalnicah nevarnih odpadkov
Nasvet	Embalažo čistil, ki jih uporabljamo pri vodnem pranju, speremo in s tem popolnoma izrabimo vsebino. Uporabljamo okolju prijazne izdelke.

Nevarnosti za ljudi in okolje

Preparati iz te skupine lahko vsebujejo organska topila, oksidirajoče snovi in še druge sestavine, ki so lahko zdravju škodljive, dražljive pri vdihavanju, stiku s kožo in pri zaužitju.
POZOR! Nekatera profesionalna čistila so lahko jedka.

Preparati, ki vsebujejo organska topila so lahko vnetljive snovi. Lahko povzročijo tudi škodljive učinke na okolje.

Ukrepi za varno ravnanje

Delovno okolje: urejeno, pravilno prezračevanje, zaščita proti statični elektriki, bližina tekoče vode / varnostne prhe / izpiralke

Osebna higiena: redna menjava onesaženih delovnih oblač, redno umivanje rok, predvsem pred odmori, temeljito umivanje po končanem delu.

PREPOVEDANO jesti, piti in kaditi na območju, kjer se uporabljajo in skladiščijo topila, jih zlivati v kanalizacijo ali med komunalne odpadke. Nevarne kemikalije hranite v originalni embalaži ali dobro označeni ustrezni drugi embalaži; nikoli pa ne v embalaži od hrane ali napitkov, ker se s tem poveča možnost nenamernih zastropitev.

Osebna varovalna oprema (OVO)

Telo: nepropusten predpasnik preko delovne obleke
Dihala: zaščitna maska – filter ABEK ob povečani koncentraciji
Roke: nepropustne rokavice
Oči: varovalna očala s stransko zaščito, obrazni ščitnik

Ukrepi v primeru začetnega požara / razlitja

Požar: ročni aparat na CO₂, suhi prah, pri večjih požarih alkoholno obstojna pena. Tekoče vnetljive pripravke je PREPOVEDANO gasiti z vodnim curkom.

Pred posredovanjem obvezna uporaba izolacijskega aparata zaradi sproščanja strupenih plinov.

Razlitje: uporabiti OVO, odstraniti vse možne vire vžiga, preprečiti vdor v kanalizacijo in posuti z ustreznim adsorpcijskim sredstvom – EKO zabojnik, pobrati v označeno posodo.

Prva pomoč

Splošni ukrepi: poškodovanca prenesti na svež zrak, ga zavarovati pred mrazom ali vročino, mu zagotoviti osnovne življenjske funkcije, poklicati zdravnika in mu pokazati etiketo oz. navodila za uporabo.

POZOR! Pri čistilih, ki so označena s C (jedko), upoštevati navodila za jedke snovi (glej navodila v [poglavju 3.2.3.](#)).

Stik s kožo: takoj umiti z vodo in milom. V primeru onesaženja večje površine kože, je potrebno sprati s prho in previdno odstraniti onesaženo obleko.

Stik z očmi: takoj izpirati s čisto vodo 10-15 minut. Če draženje, bolečina oz. motnje vida ne minejo, se posvetovati z zdravnikom oz. okulistom.

Pri zaužitju: ne izzivati bruhanja brez predhodnega posveta z zdravnikom – potrebna je ocena nevarnosti aspiracije in strupenosti kemikalije. Usta sprati z vodo, do posveta z zdravnikom ničesar piti, ker to lahko izzove bruhanje.

V primeru vdihavanja: poškodovanca prenesite na svež zrak, zrahljati z obleko, sicer se ravnati po splošnih ukrepih.

3.2.10. Zdravila

V to skupino odpadkov sodijo neporabljena zdravila v obliki:

- Tablet
- Kapsul
- Kapljic
- Mazil
- Svečk
- Razpršil
- Ampul

Pravilnik o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri opravljanju zdravstvene dejavnosti in z njo povezanih raziskavah (Uradni list RS, št. 47/04)

Definicija	Zdravila, ki onesnažujejo vodo, vsebujejo težke kovine (svinec, kadmij, cink, živo srebro, selen), citostatiki in nerazvrščena zdravila
Klasifikacijska številka in naziv odpadka	20 01 31* citotoksična in citostatična zdravila
UN št. po ADR	3249
Zbiranje / skladiščenje	<ul style="list-style-type: none"> • Skladiščimo jih v posodah s steznim obročem. • Listke z navodili in kartonsko embalažo odvržemo v zabojnik za papir.
Odstranjevanje / predelava	Termična obdelava v sežigalnicah nevarnih odpadkov.
Nasvet	Z vsemi zdravili ravnajmo kot s strupenimi snovmi!

Nevarnosti za ljudi in okolje

Zdravila so lahko zdravju škodljive, nekatera (citostatiki) so tudi strupena.
Nekatera (npr. alkoholne raztopine) so tudi vnetljiva.

Ukrepi za varno ravnanje

Delovno okolje: urejeno, pravilno prezračevanje in odsesavanje na delovnem mestu (kjer nastopa prašenje), bližina tekoče vode / varnostne prhe.

Osebna higiena: redna menjava onesnaženih delovnih oblač, redno umivanje rok pred odmori med delom, temeljito umivanje po končanem delu.

PREPOVEDANO: uživati hrano ali pijačo ali kaditi na območju, kjer se uporabljajo in skladiščijo prašnate snovi, jih stresati v kanalizacijo ali med komunalne odpadke.

Osebna varovalna oprema (OVO)

Telo: delovna obleka / dolg rokav
Dihala: maska s filtrom P2 pri sproščanju prahu

Roke: varovalne rokavice
Oči: varovalna očala

Ukrepi v primeru začetnega požara / razsutja

Požar: gasiti z aparatom na prah ali CO₂

PREPOVEDANO je gasiti prašno snov z vodnim curkom.

Pred posredovanjem obvezna uporaba izolacijskega aparata zaradi sproščanja strupenih plinov.

Razsutje: raztreseno snov zbrati s čim manjšim prašenjem in oddati na zbirno mesto za nevarne odpadke.

Razlitje: uporabiti OVO, odstraniti vse možne vire vžiga, preprečiti vdor v kanalizacijo in posuti z ustreznim vpojnim sredstvom ter pobrati v označeno posodo.

Prva pomoč

Splošni ukrepi: poškodovanca prenesti na svež zrak, ga zavarovati pred mrazom ali vročino, mu zagotoviti osnovne življenjske funkcije, poklicati zdravnika in mu pokazati etiketo oz. navodilo za uporabo.

Stik s kožo: takoj sprati z vodo in milom. V primeru onesnaženja večje površine kože, je potrebno spirati s prho in previdno odstraniti onesnaženo obleko.

Stik z očmi: takoj izpirati pod tekočo vodo 10-15 minut. Če draženje, bolečina oz. motnje vida ne minejo se posvetovati, z zdravnikom oz. okulistom.

Pri zaužitju: ne izzivati bruhanja brez predhodnega posveta z zdravnikom.

V primeru vdihavanja: poškodovanca prenesti na svež zrak, zrahljati obleko, sicer se ravnati po splošnih ukrepih.

3.2.11.a. Baterije vseh vrst

V to skupino odpadkov sodijo:

- Primarne in sekundarne baterije (akumulatorji)
- Alkalne in manganove baterije
- Cinkove baterije
- Nikelj-kadmijeve baterije
- Litijeve baterije

Pravilnik o ravnanju z baterijami in akumulatorji, ki vsebujejo nevarne snovi (Uradni list RS, št. 104/00)

Definicija	Baterije - nerazvrščene
Klasifikacijska številka in naziv odpadka	20 01 33* baterije in akumulatorji, ki so zajete v 16 06 01, 16 6 02 in 16 06 03 ter nesortirane baterije in akumulatorji, ki vsebujejo te baterije in akumulatorje
UN št. po ADR	3028 Navodilo za primer nezgode pri prevozu nevarne snovi: D-UK-22 in D-UK-36
Zbiranje / skladiščenje	<ul style="list-style-type: none"> • Manjših baterij običajno ne razvrščamo. • Skladiščimo jih v posodah iz umetne snovi s pokrovom. • Ker lahko rabljene baterije zanetijo iskro, jih ne smemo shranjevati v bližini gorljivih snovi!
Odstranjevanje / predelava	Baterije so namenjene v snovno predelavo, kjer se pridobi kovine za ponovno uporabo. Elektroliti se fizikalno-kemijsko obdelajo v uporabno ali čim manj nevarno obliko.
Nasvet	<ul style="list-style-type: none"> • Ob nakupu novih naprav se raje odločamo za naprave brez baterij. • Namesto primarnih raje uporabljamo sekundarne baterije (polnilne akumulatorje).

Nevarnosti za ljudi in okolje

Nepoškodovani baterijski členi ljudem niso nevarni. Snovi, ki jih členi vsebujejo, so zdravju škodljive pri stiku s kožo in pri zaužitju. Lahko povzročijo kemične opekline. Baterije in akumulatorji vsebujejo težke kovine (svinec, kadmij, nikelj in živo srebro), ki so že v majhnih količinah izjemno škodljive za organizem. Elektroliti so lahko strupeni in jedki. Pri nepoškodovanih baterijah jekleni plašč preprečuje neposreden stik s sestavinami v notranjosti, zato v tem primeru ni neposredne nevarnosti. Lahko povzročijo škodljive učinke na okolje.

NEZDRUŽLJIVO: kisline

Ukrepi za varno ravnanje

Delovno okolje: urejeno, pravilno prezračevanje in odsesavanje na delovnem mestu.

Osebnna higiena: redna menjava onesnaženih delovnih oblek, redno umivanje rok, predvsem pred odmori, temeljito umivanje po končanem delu.

PREPOVEDANO: snovi stresati v kanalizacijo ali jih oddajati med komunalne odpadke.

Osebnna varovalna oprema (OVO)

Telo: obleka / dolg rokav

Roke: varovalne rokavice

Oči: varovalna očala

Ukrepi v primeru začetnega požara / razsutja

Požar: baterijski členi sami so negorljivi. V primeru požara gasiti glede na gorljive snovi v prostoru.

Razsutje: raztreseno snov zbrati v označeno posodo.

Razlitje: uporabiti OVO, odstraniti vse možne vire vžiga, preprečiti vdor v kanalizacijo in posuti z ustreznim adsorpcijskim sredstvom – EKO zabojujnik, pobrati v označeno posodo

Prva pomoč

Pri nepoškodovanih baterijah so ukrepi prve pomoči potrebni le v primeru zaužitja.

Pri poškodovanih baterijah upoštevati navodila za jedke snovi (glej navodila v poglavju 3.2.2.).

Splošni ukrepi: poškodovanca prenesti na svež zrak, ga zavarovati pred mrazom ali vročino, mu zagotoviti osnovne življenjske funkcije, poklicati zdravnika in mu pokazati etiketo oz. navodilo za uporabo.

Pri sprožitvi nesrečastosti se z zdravnikom na izgovori bavobaja

3.2.11.b. Svinčevi akumulatorji

V to skupino odpadkov sodijo akumulatorji:

- osebnih avtomobilov
- tovornjakov
- traktorjev
- motornih koles
- plovil

Pravilnik o ravnanju z baterijami in akumulatorji, ki vsebujejo nevarne snovi (Uradni list RS, št. 104/00)

Definicija	Svinčevi akumulatorji
Klasifikacijska številka in naziv odpadka	20 01 33* baterije in akumulatorji, ki so zajete v 16 06 01, 16 6 02 in 16 06 03 ter nerazvrščene baterije in akumulatorji, ki vsebujejo te baterije in akumulatorje
UN št. po ADR	2794 Navodilo za primer nezgode pri prevozu nevarne snovi: D-UK-10
Zbiranje / skladiščenje	<ul style="list-style-type: none"> • Akumulatorje skladiščimo pokončno v neprepustnih kislino odpornih (plastičnih) kadeh. • Skladiščni prostor mora biti pokrit. • Da preprečimo stik med poloma, moramo med posamezne plasti vstaviti karton ali PE folijo!
Obdelava / predelava	Snovna predelava (pridobimo ponovno uporabne surovine: svinec, polipropilen in kislino).
Nasvet	Odpadni akumulator prepustimo trgovcu ali pri serviserju ob nakupu novega izdelka!

Nevarnosti za ljudi in okolje

Akumulatorji vsebujejo 32-40%-no žveplovo kislino. Akumulatorjev ne odpirajmo! Pri delu z njimi uporabljajmo zaščitne rokavice in ščitnik za obraz!

Pogoste so poškodbe kože in oči z akumulatorsko kislino.

Ukrepi za varno ravnanje

Delovno okolje: urejeno, pravilno prezračevanje in odsesavanje na delovnem mestu.

Osebna higiena: redna menjava onesnaženih delovnih oblek, redno umivanje rok, predvsem pred odmori, temeljito umivanje po končanem delu.

PREPOVEDANO: snovi stresati v kanalizacijo, oddajati med komunalne odpadke

Osebna varovalna oprema (OVO)

Telo: delovna obleka / dolg rokav

Roke: varovalne rokavice

Oči: obrazni ščitnik

Ukrepi v primeru začetnega požara / razsutja

Požar: baterijski členi sami so negorljivi. V primeru požara gasiti glede na gorljive snovi v prostoru.

Razsutje: raztreseno snov zbrati v označeno posodo.

Razlitje: uporabiti OVO, odstraniti vse možne vire vžiga, preprečiti vdor v kanalizacijo in posuti z ustreznim adsorpcijskim sredstvom – EKO zabojnik, pobrati v označeno posodo

Prva pomoč

Splošni ukrepi: poškodovanca prenesti na svež zrak, ga zavarovati pred mrazom ali vročino, mu zagotoviti osnovne življenjske funkcije, poklicati zdravnika in mu pokazati etiketo oz. navodilo za uporabo.

Stik s kožo: TAKOJ spirati z obilico vode 15 minut ali več, odvisno od koncentracije količine in časa izpostavljenosti. Odstraniti onesnaženo obleko, pri tem uporabiti zaščitne rokavice; paziti, da ne onesnažite še nepoškodovane kože ali oči.

Stik z očmi: TAKOJ izpirati s čisto (po možnosti z mlačno) vodo najmanj 15-30 minut nato poiskati pomoč pri okulistu oz. zdravniku.

Pri zaužitju: NE IZZIVATI BRUHANJA, sprati usta, zaužiti 100-200 ml vode po majhnih požirkih, pri tem ne smemo izzvati bruhanja.

V primeru vdihavanja: poškodovanca prenesti na svež zrak, zrahljati obleko, sicer se ravnati po splošnih ukrepih.

3.2.12. Odpadna električna in elektronska oprema

Gospodinjska električna in elektronska oprema, razvrščena v naslednje razrede:

1. velika gospodinjska oprema (hladilniki, štedilniki, ...)
2. mala gospodinjska oprema (sesalci, likalniki, ...)
3. oprema za IT in telekomunikacije (PC-ji, telefoni, ...)
4. oprema za zabavno elektroniko (TV, radio, ...)
5. oprema za razsvetljavo (svetilke, ...)
6. električna in elektronska orodja (vrtalniki, žage, ...)
7. igrače, oprema za prosti čas in šport
8. instrumenti za spremljanje in nadzor (tehtnice, ...)

se bo kot komunalni odpadki v prihodnje ločeno zbirala v zbirnih centrih, in sicer praviloma v petih zbirnih skupinah.

Pravilnik o ravnanju z električno in elektronsko opremo (Uradni list RS, št. 118/04 in 56/04)
Operativni program ravnanja z odpadno električno in elektronsko opremo za obdobje 2006 – 2008 (Vlada RS, sklep št. 35402-2/2006/3 z dne 2.2.2006)

Definicija	Vsa odpadna električna in elektronska oprema, ki vsebuje nevarne sestavine
Klasifikacijska številka in naziv odpadka	20 01 35* zavržena električna in elektronska oprema, ki vsebuje nevarne snovi
UN šL po ADR	ne zapade pod ADR
Zbiranje / skladiščenje	<ul style="list-style-type: none"> • Zaslone moramo skladiščiti tako, da se katodna cev ne poškoduje. • LCD prikazovalnike moramo skladiščiti tako, da preprečimo iztekanje škodljive snovi. • Manjše naprave in sestavne dele skladiščimo v rešetkastih zabojih, kondenzatorje pa v posodah s steznim obročem.
Odstranjevanje / predelava	Iz odpadnih električnih in elektronskih naprav se izloči nevarne sestavine, preostale (predvsem kovine, plastiko in steklo) pa se reciklira.
Nasvet	Odločimo se za nakup opreme z dolgo življenjsko dobo in takšne, ki jo je možno popraviti.
Varnostna opozorila	Strupene snovi v napravah praviloma niso dostopne, zato tudi niso neposredno škodljive. Priporočamo previdno ravnanje s tekočinami, ki iztekajo iz vgrajenih kondenzatorjev, baterij ali akumulatorjev. Pri zaslonih obstaja nevarnost implozije! Notranji zaščitni premaz katodnih cevi je strupen!

Nevarnosti za ljudi in okolje

Nepoškodovana odpadna električna in elektronska oprema ljudem ni nevarna. Ob običajnem rokovanju je stik z nevarnimi snovmi onemogočen.

Nekatere snovi, ki jih tovrstni odpadki vsebujejo, so zdravju škodljive pri stiku s kožo in pri zaužitju.

Vsebujejo težke kovine - svinec, kadmij, nikelj in kositer.

Lahko vsebujejo elektrolite, ki so dražljivi ali celo jedki in strupeni. Pri nepoškodovanih napravah konstrukcija preprečuje neposredni stik s sestavinami v notranjosti, zato v tem primeru ni neposredne nevarnosti.

Lahko povzročijo škodljive učinke na okolje.

NEZDRUŽLJIVO: kisline

Ukrepi za varno ravnanje

Delovno okolje: urejeno, pravilno prezračevanje in odsesavanje na delovnem mestu.

Osebná higiena: redna menjava onesnaženih delovnih oblek, redno umivanje rok, predvsem pred odmori, temeljito umivanje po končanem delu.

PREPOVEDANO: snovi stresati v kanalizacijo ali jih oddajati med komunalne odpadke.

Osebná varovalna oprema (OVO)

Telo: delovna obleka / dolg rokav

Roke: varovalne rokavice

Oči: varovalna očala

Ukrepi v primeru začetnega požara / razsutja

Požar: baterijski členi sami so negorljivi. V primeru požara gasiti glede na gorljive snovi v prostoru.

Razsutje: raztreseno snov zbrati v označeno posodo.

Razlitje: uporabiti OVO, odstraniti vse možne vire vžiga, preprečiti vdor v kanalizacijo in posuti z ustreznim vpojnim sredstvom ter pobrati v označeno posodo

Prva pomoč

Pri odpadni električni in elektronski opremi so možne predvsem mehanske poškodbe (ostri kovinski deli, črepinje).

V primeru izpostavljenosti kemikalijam, ki iztekajo iz poškodovane električne in elektronske opreme upoštevati navodila za prvo pomoč pri jedkih snoveh glej [poglavje 3.2.2.](#)

3.2.13. Embalaža, ki vsebuje ostanke nevarnih snovi

Med tovrstne odpadke spada embalaža:

- barv in lakov,
- lepil,
- pesticidov,
- olj,
- čistil (detergentov),
- kislin in lugov, ipd.

Pravilnik o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (Uradni list RS, št. 104/00 in 12/04)
Operativni program ravnanja z embalažo in odpadno embalažo za obdobje od leta 2002 do konca leta 2007 (Uradni list RS, št. 29/02)

Definicija	vsakršna embalaža, onesnažena z nevarnimi snovmi, ki se uporabljajo v gospodinjstvu
Klasifikacijska številka in naziv odpadka	15 01 10* embalaža, ki vsebuje ostanke nevarnih snovi, ali je onesnažena z nevarnimi snovmi
UN št. po ADR	glede na to, s kakšno nevarno snovjo je onesnažena
Zbiranje/ skladiščenje	glede na to, s kakšno nevarno snovjo je onesnažena
Odstranjevanje/ predelava	običajno termična obdelava
Svetovanje/ preprečevanje	<ul style="list-style-type: none"> • pri nakupu se odločamo za okolju prijazne izdelke • s premišljenim nakupom in uporabo lahko zmanjšamo količino odpadkov

Opomba:

Ločeno zbrana odpadna embalaža iz gospodinjstev se brezplačno predaja v nacionalni sistem ravnanja z odpadno embalažo (SLOPAK), ki preko svojih pooblaščenih zbiralcev nevarnih odpadkov (KEMIS) poskrbi za njeno predelavo oziroma odstranitev.

Nevarnosti za ljudi in okolje

Nevarne lastnosti so odvisne od snovi, s katero je embalaža onesnažena, kar pomeni, da je možna celotna paleta nevarnih lastnosti.

NEZDRUŽLJIVO: odvisno od vrste onesnaženja

Ukrepi za varno ravnanje

GLEDE NA VRSTO ONESNAŽENJA!

Osebna varovalna oprema (OVO)

Telo: nepropusten predpasnik preko delovne obleke

Dihala: zaščitna maska – filter ABEK ob povečani koncentraciji

Roke: nepropustne rokavice

Oči: varovalna očala s stransko zaščito, obrazni ščitnik

Ukrepi v primeru začetnega požara / razlivanja

GLEDE NA VRSTO ONESNAŽENJA!

Prva pomoč

GLEDE NA VRSTO kemikalije s katero je embalaža ONESNAŽENA!

3.2.14. Tlačne posode (pršilke)

V to skupino odpadkov sodijo:

- piilski vžigalniki
- laki za lase
- manjši gasilni aparati
- laki, maziva
- sredstva za osebno nego
- sredstva proti mrčesu
- tesnilne mase in drugi izdelki v embalaži pod pritiskom

Definicija	• Odpadni spreji, ki vsebujejo nevarne snovi (tudi potisni plin je običajno nevarna snov)
Klasifikacijska številka in naziv odpadka	15 01 11* Kovinska embalaža, ki vsebuje nevaren trden oklop (na primer iz azbesta), vključno s praznimi tlačnimi posodami
UN št. po ADR	1950 Navodilo za primer nezgode pri prevozu nevarne snovi: D-UK-39
Zbiranje/ skladiščenje	Pločevinke sprejev so posode pod pritiskom, napolnjene s potisnimi plini za razpršitev vsebine. Po prepovedi uporabe CFC so v večini pločevink CO ₂ in različni ogljikovodiki, kot sta propan ali butan ter dušik.
Odstranjevanje/ predelava	<ul style="list-style-type: none"> • Pločevinke zbiramo in skladiščimo v posodah s steznim obročem. • Ne izpostavljamo jih vročini in neposredni sončni svetlobi! • Zaradi možne tvorbe eksplozivne mešanice plinov in zraka moramo posode pod pritiskom skladiščiti ločeno. • Prostor med posodami mora biti zapolnjen tako, da se pločevinke med prevozom ne prevračajo in da ventili niso obremenjeni.
Nasvet	Pločevinkam z okolju škodljivimi potisnimi plini se lahko izognemo tako, da izberemo okolju prijazne spreje z mehansko pršilko (črpalko).

Nevarnosti za ljudi in okolje

Spreji lahko vsebujejo vnetljive potisne pline (propan, butan), organska topila ter dražilne in zdravju škodljive snovi. Zaradi narave uporabe so škodljiva predvsem pri vdihavanju in stiku s kožo.

Lahko povzročijo škodljive učinke na okolje.

NEZDRUŽLJIVO: visoke temperature, kisline.

Ukrepi za varno ravnanje

Delovno okolje: urejeno, pravilno prezračevanje, zaščita pred viri vžiga, bližina tekoče vode / varnostne prehe / izpiralke

Osebna higiena: redna menjava onesnaženih delovnih oblek, redno umivanje rok, predvsem pred odmori, temeljito umivanje po končanem delu.

PREPOVEDANO uživati hrano ali pijačo ali kaditi na območju, kjer se uporabljajo in skladiščijo spreji, jih odlagati med komunalne odpadke.

Sprejev ne odpirajmo na silo. Nevarnost eksplozije!

Osebna varovalna oprema (OVO)

Telo: nepropusten predpasnik preko delovne obleke

Dihala: zaščitna maska – filter ABEK ob povečani koncentraciji

Roke: nepropustne rokavice

Oči: varovalna očala s stransko zaščito, obrazni ščitnik

Ukrepi v primeru začetnega požara / razlitja

Požar: ročni aparat na CO₂, suhi prah, pri večjih požarih alkoholno obstojna pena.

Pred posredovanjem obvezna uporaba izolacijskega aparata zaradi sproščanja strupenih plinov.

Razlitje: uporabiti OVO, odstraniti vse možne vire vžiga, preprečiti vdor v kanalizacijo in posuti z ustreznim vpojnim sredstvom.

Prva pomoč

Splošni ukrepi: poškodovanca prenesti na svež zrak, ga zavarovati pred mrazom ali vročino, mu zagotoviti osnovne življenjske funkcije, poklicati zdravnika in mu pokazati etiketo oz. navodilo za uporabo.

Stik s kožo: takoj umiti z vodo in milom. V primeru onesnaženja večje površine kože, sprati s prho in previdno odstraniti onesnaženo obleko.

Stik z očmi: takoj izpirati s čisto vodo 10-15 minut. Če draženje, bolečina, oz. motnje vida ne minejo, se posvetovati z zdravnikom oz. okulistom.

Pri zaužitju: Usta sprati z vodo; glede na obliko pripravkov je zaužitje pomembne količine kemikalija malo verjetno, sicer se ravnati po splošnih navodilih.

V primeru vdihavanja: poškodovanca prenesti na svež zrak, zrahljati obleko, sicer se ravnati po splošnih navodilih.

KAKO HRANIMO IN ODDAJAMO ODPADKE V PREDELAVO ?

- Pri pravilni uporabi, shranjevanju in odlaganju nevarnih odpadkov, je nevarnost za ljudi in okolje neznatna. V nasprotnem primeru pa je lahko oboje ogroženo. Zato je pomembno, kako hranimo in oddajamo odpadke v nadaljnje ravnanje.
- Odlaganje nevarnih odpadkov med običajne komunalne odpadke lahko ogrozi tudi zdravje delavcev na smetarskem vozilu, v vsakem primeru pa odpadki neprimerno končajo na odlagališču nenevarnih odpadkov.
- Odpadke, če je le možno, hranimo v originalni embalaži, ki naj bo dobro zaprta, da ne bi prišlo do razlitja pri prevozu na zbirno mesto.
- Pomembno je, da se odpadki med seboj ne mešajo, saj lahko pride do nepredvidene reakcije med različnimi snovmi.
- Doma jih hranimo tako, da niso dostopni otrokom in domačim živalim. Nevarnih odpadkov nikoli ne odstranjemo ali uničujemo na kakršenkoli drugačen način, kot le v organiziranih akcijah ali na zbirnem centru.

KJE LAHKO ODDAMO NEVARNE ODPADKE IZ GOSPODINJSTEV?

- V okviru javne službe zbiranja in odvoza komunalnih odpadkov na območjih šestih občin (Mestna občina Nova Gorica, Kanal ob Soči, Brda, Miren – Kostanjevica, Šempeter – Vrtojba, Renče – Vogrsko) dvakrat letno organiziramo zbiranje nevarnih odpadkov iz gospodinjestev.
- Zbiranje poteka s premično zbirnico (tovornjakom) na katerem bo usposobljeno osebje podjetja Komunala Nova Gorica d.d., ki ima dovoljenje za zbiranje tovrstnih odpadkov, sprejemalo odpadke. Poleg lokacij zbiranja s premično zbirnico, je na voljo tudi zbirni center na Centru za ravnanje z odpadki Nova Gorica (Stara Gora).
- Na kraju zbiranja lahko dobijo več informacij v zvezi z odstranjevanjem nevarnih odpadkov tudi predstavniki podjetij.
- Razporedi lokacij so objavljeni v krajevnih medijih (obvestila KS, radio, Časopis, internetna stran).

KAJ SE ZGODI Z NEVARNIMI ODPADKI, KO JIH ODDAMO NA KRAJU ZBIRANJA?

- Odpadki, pripeljani na zbirno mesto, se na kraju zbiranja razvrščajo in ustrezno uskladiščijo za prevoz na predelovalni center podjetja, ki zbira tovrstne odpadke.
- Za različne vrste odpadkov se uporablja različne načine odstranjevanja ali predelave. Najprej se odpadke, v kolikor je možno, skuša snovno predelati (reciklirati) in tako ponovno uporabiti.
- Odpadke odstranjuje po postopku izrabe energijske vrednosti (npr. kot sekundarno gorivo v cementarnah), sežiga v sežigalnicah (z ali brez izrabe energijske vrednosti) ali fizikalno kemično obdela (s fizikalno-kemičnimi postopki se nevarne odpadke pretvori v manj nevarne ali nenevarne).

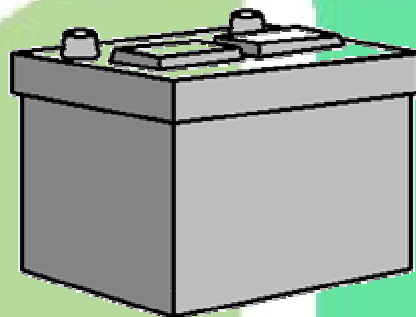
Pomembne telefonske številke

Gasilci: 112

Policija: 113

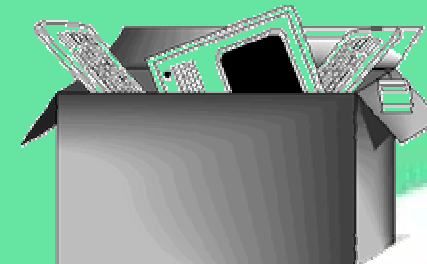
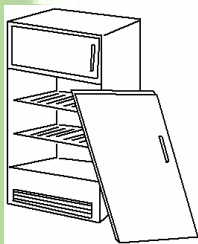
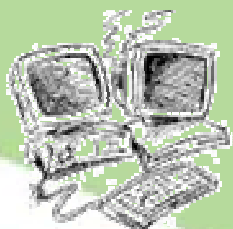
Zdravnik: najbližja ambulanta ali 112

ZA KONEC

- Z nepravilnim odlaganjem ali zlivanjem nevarnih odpadkov povzročamo škodo sami sebi, saj se nevarne snovi iz okolja vračajo v naše življenje skozi pitno vodo, zrak ali hrano.
- Zbiranje in oddajanje nevarnih odpadkov v organiziranih akcijah ali zbirnem centru ni le stvar kulture posameznika, temveč predvsem skrb za zdravje.

Pripravil: Dario Rolih, univ.dipl.inž. geoteh. Komunala Nova Gorica d.d.

Vir: Ločeno zbiranje nevarnih frakcij komunalnih odpadkov – PRIROČNIK DOBRE PRAKSE (Ljubljana, maj 2006)